

Zakon.rada.gov.ua:

веб-сайт.

URL:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

4. Наукова школа юриспруденції професора Аланкіра – 250 новітніх доктрин і концепцій. *Правова еліта України*. Київ: Вид-во «Логос», 2018. С. 74. URL: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=peu2018&load=ns25.html>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-13>

**INNOVATIVE VERSION OF THE ARTICLE OF THE
PROSPECTIVE CONSTITUTIONAL CODE OF UKRAINE
OR ANY OTHER COUNTRY IN THE WORLD ON FIVE DEGREES
OF INADMISSIBILITY OF DETERIORATION OF THE CONTENT
AND/OR SCOPE OF THE LEGAL STATUS OF SOCIOSUBJECTS**

**ІННОВАЦІЙНА РЕДАКЦІЯ СТАТТІ ПЕРСПЕКТИВНОГО
КОНСТИТУЦІЙНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ЧИ БУДЬ-ЯКОЇ
ІНШОЇ ДЕРЖАВИ СВІТУ ПРО П'ЯТЬ СТУПЕНІВ
НЕПРИПУСТИМОСТІ ПОГІРШЕННЯ ЗМІСТУ ТА/АБО
ОБСЯГУ ПРАВОВОГО СТАТУСУ СОЦІОСУБ'ЄКТІВ**

Lantsedova Yu. O.

*Candidate of Juridical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Criminal Law and Process of the
Juridical Faculty
National Aviation University
Kiev, Ukraine*

Ланцедова Ю. О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права
і процесу юридичного факультету
Національний авіаційний
університет
м. Київ, Україна*

Nikitina I. R.

*student of higher education at the
second (master's) level in the specialty
081 Law
Pylor Orlyk International Classical
University,
Mykolaiv, Ukraine*

Нікітіна І. Р.

*здобувачка вищої освіти за другим
(магістерським) рівнем за
спеціальністю 081 Право
Міжнародний класичний
університет імені Пилипа Орлика
м. Миколаїв, Україна*

Запропоноване в контексті удосконалення вимог ч. 3 ст. 22 і ч. 1 ст. 58 Конституції України, згідно яких відповідно «при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод» та «закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи» [3], О.А. Кириченко, Ю.О. Ланцедовою та іншими представниками наукової школи юриспруденції професора Аланкіра [5] інноваційне розуміння п'яти ступенів неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів у вигляді відповідних редакцій перспективного Конституційного кодексу України чи будь-якої іншої держави світу [1, с. 249-253; 2, с. 2578-2583; та ін.] більш правильно представити у розвитку у такому вигляді:

XI. «П'ять ступенів неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів»:

«Неприпустимість при прийнятті нових правових актів або внесення до них змін чи доповнень погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів основане на визнанні в державі та неухильному дотриманні принципу верховенства права та має такі ступені захисту:

1. **Перший ступінь абсолютної неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу проявів правового статусу людини**, що належать до категорії найвищих соціальних цінностей, сутність якої полягає в тому, що за жодних, навіть інших виняткових обставин, не допускається при прийнятті правових актів або внесенні до них змін чи доповнень, у т. ч. і до Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу) додаткове погіршення змісту та/або обсягу тих проявів правового статусу людини, які визнані статтею X Конституційного кодексу України (іншої держави світу) найвищими соціальними цінностями із встановленням вичерпного переліку виняткових обставин, за наявності яких тільки можливе таке погіршення [1, с. 249].

2. **Другий ступінь відносної неприпустимості за звичайних обставин погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів**, сутність реалізації якого полягає в тому, що за відсутності належним чином обґрунтованих виняткових обставин не допускається при прийнятті правових актів або внесенні до них змін та/чи доповнень погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб, держави та/або міждержавних утворень [1, с. 249-250].

3. Третій ступінь допустимості лише виключного і тільки тимчасового погіршення змісту та/або обсягу проявів правового статусу соціосуб'єктів, які не належать до категорії вищих соціальних цінностей, сутність якого полягає в тому, що у разі обґрунтування парламентом наявності належних виняткових обставин допускається при прийнятті правових актів або внесення до них змін чи доповнень, у т.ч. до Конституційного кодексу України та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб та/або держави та/чи міждержавної установи з обов'язковою вказівкою на тимчасовість такого погіршення та на його обов'язкове ослаблення або взагалі припинення дії у міру відповідного ослаблення чи припинення дії вказаних виняткових обставин [1, с. 250].

У разі своєчасного невнесення змін до правового акта або до раніше внесених до нього змін та/або доповнень, у т.ч. до Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), які відповідним чином послаблюють або припиняють дію такого погіршення, всі соціосуб'єкти повинні застосовувати первинну редакцію правового регулювання відповідних правовідносин, а Генеральна прокуратура України (іншої держави світу) зобов'язана негайно за своєю ініціативою та/або на підставі звернення інших соціосуб'єктів обґрунтувати фактичну відсутність послаблення чи припинення дії відповідних виняткових обставин або скасувати та/чи доповнити до нього, в т.ч. до Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), що тільки виключно і лише тимчасово погіршує за наявності певних виняткових обставин зміст та/або обсяг правового статусу тих чи інших соціосуб'єктів [1, с. 250-251].

4. Четвертий ступінь абсолютної неприпустимості зворотної дії погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів, сутність реалізації якого полягає в тому, що навіть у разі обґрунтування наявності належних виняткових обставин та необхідності внаслідок цього тимчасового погіршення змісту та/або обсягу правового статусу фізичних та/чи юридичних осіб та/або держави та/чи міждержавної установи при прийнятті правових актів або внесенні до них змін та/чи доповнень, у т.ч. до Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), забороняється, в т.ч. й за наявності цих або будь-яких інших виняткових обставин, зворотна дія таких погіршувачих зміст та/або обсяг правового статусу певних соціосуб'єктів конкретних положень правових актів чи

внесених до них змін та/або доповнень, тобто розповсюдження їх дії на відповідні вже розпочаті правовідносини, що продовжуються між цими соціосуб'єктами [1, с. 251].

Таке незаконне розповсюдження дії цих норм правових актів не тягне за собою жодних юридичних наслідків і мають бути застосовані ті положення правового акта або змін та/чи доповнень до нього, у т.ч. до Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), що існували на момент початку відповідних правовідносин між цими соціосуб'єктами, а прокуратура із власної ініціативи або на підставі звернення інших соціосуб'єктів має порушити стосовно осіб, винних у такому незаконному розповсюдженні, відповідне судочинство із притягненням їх до належного виду, характеру та ступеня суворості юридичної відповідальності [1, с. 251].

При цьому треба мати на увазі, що умисне порушення суб'єктом владних повноважень вимог норми будь-якого правового акта за відсутності обставин, що виключають антисоціальність даного діяння чи вину цього суб'єкта, означає заподіяння істотної шкоди, принаймні інтересам держави, і, отже, вчинення суб'єктом владних повноважень певного посадового кримінального правопорушення, а аналогічні діяння будь-яких інших осіб повинні в такій ситуації кваліфікуватися як самовправство [1, с. 252; 4].

5. П'ятий ступінь абсолютної неприпустимості погіршення змісту та/або обсягу правового статусу соціосуб'єктів у порівнянні із відповідними правовідносинами згідно із правовим актом вищої юридичної сили, сутність реалізації якої полягає в тому, що вона діє за відсутності підстав на застосування будь-якого із перерахованих ступенів і ні при яких, навіть виняткових, обставин не допускає при прийнятті правових актів або внесення до них змін та/чи доповнень подальшого погіршення змісту та/або обсягу правового статусу особи порівняно із відповідними правовідносинами згідно із правовим актом вищої юридичної сили, тобто певних їх положень чи змін /або доповнень до них:

– будь-якого конституційного (органічного) або поточного закону, порівняно із відповідними положеннями Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу) [1, с. 252];

– будь-якого підзаконного правового акта порівняно із відповідними положеннями певного поточного та/або конституційного (органічного) закону та/чи Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу) [1, с. 253];

– підзаконного правового акта певного суб'єкта владних повноважень порівняно із відповідними положеннями підзаконного правового акта суб'єкта владних повноважень вищого рівня та/або певного поточного та/чи конституційного (органічного) закону та/або Конституційного кодексу та/чи Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу);

– будь-яких поточних рішень певного суб'єкта владних повноважень порівняно із відповідними положеннями підзаконного правового акта, прийнятого цим самим суб'єктом владних повноважень, та/або підзаконного правового акта суб'єкта владних повноважень вищого рівня та/чи певного поточного та/або конституційного (органічного) чи Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу).

Дача згоди на обов'язковість для України (іншої держави світу) певних положень міжнародного правового акта, що суперечать відповідним положенням Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), здійснюється парламентом тільки одночасно із процедурою внесення таких змін та/або доповнень до Конституційного кодексу та/чи Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу), що вже повною мірою узгоджуються із положеннями міжнародного правового акта та, разом з цим, не звужують порівняно із попередньою редакцією Конституційного кодексу та/або Кодексу конституційного судочинства України (іншої держави світу) зміст та/ або обсяг правового статусу відповідних соціосуб'єктів.

Невиконання або неналежне виконання чи виконання не в повному обсязі або неналежним чином вказаних вимог не поширює на національних соціосуб'єктів (постійно або тимчасово проживаючих на території держави громадян, осіб без громадянства і іноземців) дія ратифікованих парламентом відповідних положень Міжнародного правового акта» [1, с. 253].

Література:

1. Бондаренко И.В. Основы понимания и легитимного использования достоверных и недостоверных сведений в юридическом либо журналистском расследовании или в публичной дискуссии: монография / под ред. А.А. Кириченко. Киев: Издатель Назаров О. А., 2023. 2336 с.

2. Кириченко О. А., Бондаренко І.В. Інновації юриспруденції в забезпеченні журналістської галузі права та медіабезпеки: монографія. Варшава: RS Global Sp.z O.O.; Київ: Видавець Назаров О. А., 2022. 4-те вид. 2624 с.

3. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141, із змінами, згідно із законом № 27-ІХ від 3 вересня 2019 р., ВВР, 2019, № 38, ст. 160. *Zakon.rada.gov.ua: веб-сайт*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

4. Кримінальний кодекс України: закон України від 5 квітня 2001 р., № 2341-ІІІ. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2001, № 25–26, ст. 131, зі змінами згідно із законом № 2839-ІХ від 13 грудня 2022 р. *Zakon.rada.gov.ua: веб-сайт*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

5. Наукова школа юриспруденції професора Аланкіра – 250 новітніх доктрин і концепцій. *Правова еліта України*. Київ: Вид-во «Логос», 2018. С. 74. URL: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project=peu2018&load=ns25.html>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-313-2-14>

CONDITIONS FOR ACCEPTING A CONSTITUTIONAL COMPLAINT IN FOREIGN LEGISLATION

УМОВИ ПРИЙНЯТТЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ СКАРГИ В ЗАРУБІЖНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Riabovol L. T.

*Doctor of Pedagogical Sciences,
Professor,
Professor at the Department of Law and
Law Enforcement
Volodymyr Vinnichenko Central
Ukrainian State University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

Рябовол Л. Т.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри права та
правоохоронної діяльності
Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира
Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

У запобіганні перевантаженості органів конституційної юстиції унаслідок звернення до них з конституційними скаргами сприяє